

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

POV

ИСТОРИЈА

POV D-S044

POV.44.SR.R.K1.40

42929

12

Историја

Празна страница

ОПШТА УПУТСТВА

Детаљно прочитајте сва упутства и пажљиво их следите.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри дежурни наставник.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној врећици.

Испит траје **120** минута без паузе.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Употребљавајте искључиво хемијску оловку са којом се пише плавом или црном бојом.

Пишите читко. Нечитки одговори бодоваће се са нула (0) бодова.

Ако погрешите у писању, грешке ставите у заграде, прецртајте их и ставите скраћени потпис. **Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.**

Када решите задатке, проверите одговоре.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 40 страница, од тога 5 празних.

Ако сте погрешили у писању одговора, исправите овако:

а) задатак затвореног типа

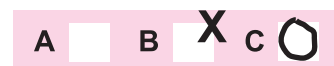
Правилно

Исправак неправилног уноса

Неправилно

Преписан тачан одговор

Скраћени потпис

б) задатак отвореног типа

~~(Марко Марулић)~~ Петар Прерадовић

Прецртан нетачан одговор у заградама

Тачан одговор

Скраћени потпис

Историја

I. Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора **само** је један тачан.
Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.

1. Како се назива поступак којим историчар одређује време настанка и трајања неког догађаја, појаве или предмета?

A. анализирање
B. атрибуција
C. датирање
D. синтетизирање

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

2. Како се назива веровање према којем у природи постоје добри и зли духови који делују изван или изнад свега телесног и утичу на људски живот и њим управљају?

A. анимизам
B. култ мртвих
C. синкретизам
D. тотемизам

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

3. Како се назива законик којим је успостављен кастински систем?

A. Хамурабијев законик
B. Мануов законик
C. Мојсијев законик
D. Ур Наумов законик

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

Историја

4. Пажљиво погледајте историјску географску карту.

Којем раздобљу припадају локалитети приказани на историјској географској карти?

- A. палеолиту
- B. мезолиту
- C. неолиту
- D. енеолиту

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

Историја

5. Пажљиво прочитајте историјски извор.

Владар Некхо, (...), послао људе (...) на лађама и наложио им да натраг плове кроз Хераклове ступове све до сјеверног мора и на тај се начин врате у Египат. Пошто су, дакле, (...) кренули из Црвеног мора, пловили су кроз јужно море; кад би год дошла касна јесен, пристајали би и засијавали земљу (...) и остали би до жетве; кад би пожелели жито, пловили би даље, и тако су прошле двије године, а треће су обишли Хераклове ступове и почели се враћати у Египат.

Који је народ описан у историјском извору?

- A. Феничани
- B. Грци
- C. Либурни
- D. Римљани

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

6. Како се називала врста народног суда у античкој Грчкој усмерена против грађана који су угрожавали демократију у полису?

- A. политеизам
- B. остракизам
- C. деизам
- D. софизам

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

7. Пажљиво прочитајте историјски извор.

Имали су закониту власт, име власти краљевско. Одабрани мужеви, којима је тијело било ослабљено од година, а ум снажан у мудрости, бринули су се о државним пословима; они су, било због своје доби, било због сличности скрби, називани оцима (...)

Како се назива орган власти у Риму назван *оцима* у историјском извору?

- A. народни трибуни
- B. сенат
- C. цензори
- D. конзули

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

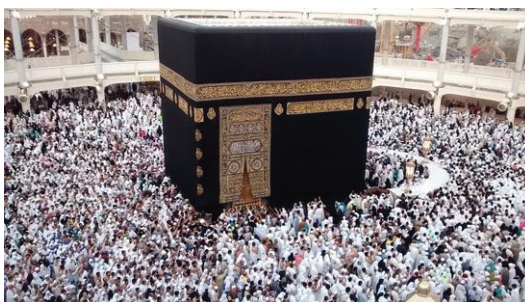

Историја

<p>8. Ко су били <i>мартури</i> у хришћанству?</p> <p>A. градитељи B. демагози C. мученици D. пароси</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>9. У којим су градовима деловале римске ковнице новца?</p> <p>A. у Мурси и Андаутонији B. у Салони и Нарони C. у Сисцији и Сирмијуму D. у Скардони и Цибалама</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>10. Из ког је града према делу <i>О управљању царством</i> цар Хераклије довео свештенике у Далмацију и Илирик?</p> <p>A. из Аквилеје B. Из Цариграда C. из Рима D. из Солуна</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>11. Које се писмо у 12. веку последње проширило међу Хрватима?</p> <p>A. арабица B. ћирилица C. глагољица D. латиница</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
POV D-S044	
 01	

Историја

12. Пажљиво погледајте сликовне прилоге.

Шта је заједничко грађевинама приказаним на сликовним прилозима?

- A. простор настанка
- B. припадност истој религији
- C. готички стил градње
- D. раносредњовековно доба градње

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

13. Шта је била територијална основица за настанак Краљевине Шпаније у 15. веку?

- A. уједињење Арагона и Кастиље
- B. распад Кордопског калифата
- C. утемељење Португала
- D. освајање Гранаде

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

<p>14. С којим је хрватским великашким родом босански краљ Стјепан Твртко I био у родбинској вези?</p> <p>A. са Бабонићима B. са Франкапанима C. са Курјаковићима D. са Шубићима</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>15. Пажљиво прочитајте историјски извор из 1492. године.</p> <p><i>(...) Допливали су до наших бродова и донијели нам папиге, клупка памука, дуге сулице и још многа других ствари које су мијењали за оно што смо им дали, као стаклене куглице и звонца. Давали су и узимали све од срца радо – али мени се чинило да оскудјевају у свему. Иду голи наоколо како их је мајка родила, мушкарци и жене...Сви које сам видео били су млади; наиме ниједног нисам видео који би био старији од тридесет година... (...)</i></p> <p>Становници ког простора су описани у историјском извору?</p> <p>A. Бразила B. Индије C. Мексика D. Сан Салвадора</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>16. Како се зове аутор дела <i>Похвала лудости</i>?</p> <p>A. Данте Алигијери B. Еразмо Ротердамски C. Франческо Петрарка D. Жан-Жак Русо</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>17. Како се зове аутор прве граматике хрватског језика из 1604. године?</p> <p>A. Антун Далматин B. Бартол Кашић C. Иван Белостенец D. Јурај Хабделић</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>POV D-S044</p>	<div> 01</div>

Историја

18. Који од наведених изума **није** био познат током прве индустријске револуције?

- A. громобран
- B. парна машина
- C. штампарска машина
- D. трансформатор

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

19. Пажљиво погледајте сликовни прилог.

Раздобље владавине ког владара приказује сликовни прилог?

- A. Карла III (VI)
- B. Марије Терезије
- C. Јосипа II
- D. Леополда II

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

20. Који је простор у раном новом веку био у интересној сфери и под заштитом Хабзбуршке Монархије и Османског Царства?

- A. Дубровачка Република
- B. Истра
- C. Славонија
- D. Турска Хрватска

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

21. Пажљиво погледајте сликовни прилог.

Која је од наведених карактеристика заједничка особама наведеним на сликовном прилогу?

- A. статус академика
- B. свештенички позив
- C. просветитељска делатност
- D. борба против мађаризације

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

22. Којим је актом Француска била подељена на 83 департмана?

- A. уставом из 1791. године
- B. уставом из 1795. године
- C. конкордатом из 1801. године
- D. уставом из 1804. године

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

23. Којој је држави Наполеон Бонапарте 1808. године наметнуо свог брата Жозефа за краља?

- A. Египту
- B. Шпанији
- C. Млетачкој Републици
- D. Варшавском Војводству

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

Историја

24. Пажљиво погледајте историјску географску карту.

За чије је владавине саграђен пут који је на географској карти обележен црвеном бојом?

- A. Јосипа II
- B. Марије Терезије
- C. Наполеона I
- D. Наполеона III

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

25. Ко је у Хрватској у 19. веку донео закон о грађанској и верској равноправности Јевреја?

- A. бан Иван Мажуранић
- B. бан Јосип Јелачић
- C. Угарски сабор
- D. Хрватски сабор

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

26. Која је држава у другој половини 19. века постала власник Суецког канала?

- A. Француска
- B. Русија
- C. Сједињене Америчке Државе
- D. Велика Британија

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

Историја

27. Који је политичар током Првог светског рата организовао смештај гладне деце из Далмације и Херцеговине у северну Хрватску и Славонију?

- A. Антун Радић
- B. Ђуро Басаричек
- C. Нико Нардели
- D. Стјепан Саркотић

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

28. Пажљиво прочитајте историјски извор.

(...) На цијелом хрватском државном територију уведен је апсолутистички режим српског краља, који хрватском народу ускраћује примарна народна права, која су иначе осигурана сваком народу. Тако је забрањена употреба имена хрватског народа, који је признат у међународним уговорима као међународни фактор, те који се није одрекао нити својега имена нити своје егзистенције у заједници народа . (...)

3. На темељу измишљених окривљења и лажних исказа што их је изнудила полиција, затворен је предсједник народног заступства др. Владимир Мачек. Он је стављен пред изванредни суд, чије се расправе не објављују (...)

Када је настао историјски извор?

- A. непосредно након 1. децембра 1918. године
- B. након краљевог прогласа 6. јануара 1929. године
- C. након успостављања Независне Државе Хрватске
- D. непосредно након крвопролића у Народној скупштини

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

29. Пажљиво погледајте сликовни прилог.

Превод (натпис на дрвету): Лига народа

Шта симболизује птица приказана на сликовном прилогу?

- A. задатке Лиге народа
- B. оснивање Организације Уједињених народа
- C. америчку политику изолационизма
- D. државе губитнице Првог светског рата

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

30. У ком је граду 1946. године одржана међународна мировна конференција на којој су одређене нове границе држава?

- A. у Берлину
- B. у Нирнбергу
- C. у Паризу
- D. у Риму

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S044

01

Историја

31. Пажљиво прочитајте историјски извор.

(...) У источној Босни, гдје се с успјехом одупиремо тешким приликама и јачем непријатељу, стиже ме неочекивана вијест, да сам на састанку родољуба у Госпићу изабран чланом и одређен предсједником Вијећа за Хрватску.

Тим чином су родољуби на мене свратили пажњу не само Хрвата од Чаковца у Међимурју и од Ћићарије у Истри до Боке которске, па до Лошиња на Јадрану до Земуна на Дунаву, но такођер и људи наше крви и језика онкрај далеких планина и широких океана, те осјећам потребу, да на часни позив одговорим не само Вијећу, него свима, који би у тој одлуци нашли изражај властитој жељи. (...)

На шта је реаговао Владимир Назор у јуну 1943. године према историјском извору?

- A. на одлуке другог заседања АВНОЈ-а
- B. на одлуку о његовом именовању за председника ЗАВНОХ-а
- C. на одлуке конференције у Техерану
- D. на вест о капитулацији Италије

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

32. Који је политички савез у време хладног рата био главни супарник Северноатлантском војном савезу (НАТО-у)?

- A. покрет несврстаних
- B. Тројни пакт
- C. Варшавски пакт
- D. Вијетконг

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

33. Како се назива политичка организација хрватске дијаспоре која је била организатор убацивања наоружаних појединаца у СФРЈ?

- A. Хрватско народно вијеће
- B. Хрватска братска заједница
- C. Хрватски ослободилачки покрет
- D. Хрватско револуционарно братство

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

34. Пажљиво погледајте сликовни прилог.

Текст испод карикатуре:

Да смо прије рата могли овако ситно да просијавамо, не би Швабо онако жарио и палио по нашој земљи.

Које су године одржани избори на које се односи сликовни прилог?

- A. 1945. године
- B. 1963. године
- C. 1971. године
- D. 1980. године

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

35. Шта су Палестинци у политичком погледу остварили 1994. године?

- A. верско уједињење
- B. политичку независност
- C. политичку самоуправу
- D. поделу Јерузалема

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

II. Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју, с неколико речи или једноставном реченицом).
Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици.
Не попуњавајте простор за бодовање.

36. Како се звао најзначајнији римски историчар који је деловао у прелазу из 1. века на 2. век?

0 ☐
1 ☐

бод

37. Како се назива народ коњаника – ратника који су у првој половини 17. века пре Христа утемељили властиту династију са средиштем у граду Аварису и остварили превласт над читавим Египтом?

0 ☐
1 ☐

бод

38. Како се звао последњи законити римски цар убијен у Диоклецијановој палати 480. године?

0 ☐
1 ☐

бод

39. У ком граду јужне Паноније је било седиште Гепида?

0 ☐
1 ☐

бод

POV D-S044

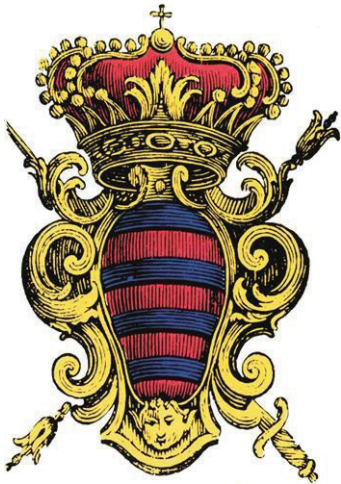
02

Историја

<p>40. Како се назива буна француских сељака против феудалних господара која је 1358. године избила у покрајинама Ил-де-Франс, Пикардија, Шампањ и Орлеанс?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>41. Пажљиво прочитајте историјски извор.</p> <p><i>Ја многорјешни поп Мартинац, племеном Лапчанин, пошто ми је Бог дао, овако понизно доврших ове књиге, сједећи у својој кући (...) у вријеме светога оца у Богу папе Александра Шестога, и у вријеме Максимијана краља римскога, (...) И поче нападати Модруш. (...) Тада пак господа хрватске и бани хрватски дигоше војску против њега и поче бој (...). И ту се борише у великој битци. Тада бијаше побијеђена част кршћанска, тада ухватише бана хрватскога још жива. Тада убише кнеза Ивана Фракапана. Само се кнез Бернардин Франкапан извуче с мало људи. И тада почеше цвилити родилје и удовице многе те многи други. И би забринутост (скрб) велика какве није била од времена нечистих Татара и Гота и Атиле. Године Господње 1493.</i></p> <p>Која је битка описана у историјском извору?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>42. Како се назива нови огранак реформацијског покрета основан 1541. године у Женеви?</p> <p>_____</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>бод</p>
<p>POV D-S044</p> <p> 02</p>	

Историја

43. Пажљиво погледајте сликовни прилог.

Грб које државе је приказан на сликовном прилогу?

0 ☐
1 ☐

бод

44. Који је град био најважнија лука Хрватске и Угарске у 18. веку?

0 ☐
1 ☐

бод

45. Које је значење израза *ancien régime*?

0 ☐
1 ☐

бод

POV D-S044

02

Историја

46. Како се назива главно гласило Хрватске братске заједнице у САД које излази и данас?

0 ☐

1 ☐

бод

47. Пажљиво погледајте сликовни прилог.

Превод на дну карикатуре: *Човек који може учинити да прљавштина лети.*

Империјалистичку политику које државе приказује сликовни прилог?

0 ☐

1 ☐

бод

48. Које су две покрајине у саставу Федеративне Народне Републике Југославије имале аутономни положај?

0 ☐

1 ☐

бод

POV D-S044

02

Историја

49. Пажљиво погледајте сликовни прилог.

Употреба којег новог оружја је изазвала здравствени проблем војницима из Првог светског рата приказаним на сликовном прилогу?

0 ☐
1 ☐

бод

50. У којој је држави након Другог светског рата био осуђен нацистички злочинац Адолф Ајхман?

0 ☐
1 ☐

бод

POV D-S044

02

Историја

51. Пажљиво прочитајте историјски извор.

Све до седамдесетих година нашој је хрватској химни додијељен, назвала бих то тако коморни статус, тј. начелно се није свирала и пјевала на отвореним просторима, (...) и била је само нека врста пратње, тј. смјела се свирати или отпјевати на манифестацијама, важним прославама, (...) тек након обвезатне државне југославенске химне „Хеј, Славени“, (...) Одлучили смо као [челници Савеза Комуниста Хрватске] јавно прекинути непожељну традицију, и пригодом Титова посјета Загребу, дочекујући га службено и с почастима (...) Тито је већ почео корачати, кад се разлијегаше звуци хрватске химне (...) Очекивало смо да ће нам Тито због тога приговорити, али нити нас је ишта питао, нити приговорио (...) Сазнали смо да је након тога успиједила истрага у Армији (јер је химну одсвирао војни оркестар)...

Како се зове ауторка историјског извора?

0

1

бод

52. Пажљиво погледајте сликовни прилог.

Превод: Ми обнављамо изгубљене кракове!

Којим је догађајем из 2001. године започело спровођење политике коју проблематизује приказана политичка карикатура?

0

1

бод

Историја

III. Задаци вишеструког избора (хронологије)

У следећим задацима од више понуђених одговора само је **један** тачан.
Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.

53. У ком су низу тачно хронолошки поређани развојни степен у животу праисторијских људи?

- A. почеци употребе фибула → појава *Homo habilis*
→ појава *Homo erectus* → појава пећинског сликарства
- B. појава *Homo habilis* → појава *Homo erectus*
→ појава пећинског сликарства → почеци употребе фибула
- C. појава *Homo erectus* → појава пећинског сликарства
→ почеци употребе фибула → појава *Homo habilis*
- D. појава пећинског сликарства → појава *Homo habilis*
→ појава *Homo erectus* → почеци употребе фибула

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

54. У ком су низу тачно хронолошки поређани догађаји и процеси из раздобља раног средњег века?

- A. успостављање династије Каролинга → утемељење Папинске Државе
→ пад аварског каганата → Мир у Ахену
- B. утемељење Папинске Државе → успостављање династије Каролинга
→ пад аварског каганата → Мир у Ахену
- C. Мир у Ахену → утемељење Папинске Државе
→ пад аварског каганата → успостављање династије Каролинга
- D. успостављање династије Каролинга → Мир у Ахену
→ утемељење Папинске Државе → пад аварског каганата

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

55. У ком су низу тачно хронолошки поређани догађаји из историје хрватско-хабзбуршких односа у раном новом веку?

- A.** Мир на Житви → Фердинанд I Хабзбуршки изабран за хрватског краља
→ Фердинанд II додељује Влашке статуте
→ погубљени Петар Зрински и Фран Крсто Франкопан
- B.** погубљени Петар Зрински и Фран Крсто Франкопан → Мир на Житви
→ Фердинанд II додељује Влашке статуте
→ Фердинанд I Хабзбуршки изабран за хрватског краља
- C.** Фердинанд I Хабзбуршки изабран за хрватског краља → Мир на Житви
→ Фердинанд II додељује Влашке статуте
→ погубљени Петар Зрински и Фран Крсто Франкопан
- D.** Фердинанд I Хабзбуршки изабран за хрватског краља
→ погубљени Петар Зрински и Фран Крсто Франкопан
→ Фердинанд II додељује Влашке статуте → Мир на Житви

- A.** ☐
- B.** ☐
- C.** ☐
- D.** ☐

56. У ком су низу тачно хронолошки поређани догађаји из историје Османског Царства у првој половини 19. века?

- A.** проглашен тзв. хатишериф од Гилхане → донесен англо-француски споразум о теснацима Босфор и Дарданели → завршен Кримски рат
→ написане Начертаније
- B.** проглашен тзв. хатишериф од Гилхане → написане Начертаније
→ донесен англо-француски споразум о теснацима Босфор и Дарданели
→ завршен Кримски рат
- C.** написане Начертаније → донесен англо-француски споразум о теснацима Босфор и Дарданели → проглашен тзв. хатишериф од Гилхане
→ завршен Кримски рат
- D.** проглашен тзв. хатишериф од Гилхане → донесен англо-француски споразум о теснацима Босфор и Дарданели → написане Начертаније
→ завршен Кримски рат

- A.** ☐
- B.** ☐
- C.** ☐
- D.** ☐

Историја

57. У ком су низу тачно хронолошки поређани догађаји из хрватске историје 19. века?

- A. Октобарска диплома → Хрватско-угарска нагодба
→ Прва далматинско-хрватско-славонска господарска изложба
→ у Загребу основан Стол седморице
- B. Октобарска диплома → у Загребу основан Стол седморице
→ Прва далматинско-хрватско-славонска господарска изложба
→ Хрватско-угарска нагодба
- C. Октобарска диплома → Хрватско-угарска нагодба → у Загребу основан Стол седморице → Прва далматинско-хрватско-славонска господарска изложба
- D. у Загребу основан Стол седморице → Октобарска диплома
→ Прва далматинско-хрватско-славонска господарска изложба
→ Хрватско-угарска нагодба

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

58. У ком су низу тачно хронолошки поређани догађаји из историје Хрватске на почетку 20. века?

- A. на Сушаку покренут *Нови лист* → увођење тзв. Жељезничке прагматике
→ оснивање Хрватске пучке сељачке странке → Задарска резолуција
- B. на Сушаку покренут *Нови лист* → оснивање Хрватске пучке сељачке странке → Задарска резолуција → увођење тзв. Жељезничке прагматике
- C. увођење тзв. Жељезничке прагматике → Задарска резолуција
→ на Сушаку покренут *Нови лист*
→ оснивање Хрватске пучке сељачке странке
- D. увођење тзв. Жељезничке прагматике → оснивање Хрватске пучке сељачке странке → Задарска резолуција
→ на Сушаку покренут *Нови лист*

A. ☐
B. ☐
C. ☐
D. ☐

Историја

59. У ком су низу тачно хронолошки поређани догађаји из историје Другог светског рата?

- A.** потписана Атлантска повеља → одржана конференција у Казабланци → одржана конференција у Техерану → одржана конференција у Јалти
- B.** одржана конференција у Јалти → одржана конференција у Казабланци → одржана конференција у Техерану → потписана Атлантска повеља
- C.** потписана Атлантска повеља → одржана конференција у Техерану → одржана конференција у Казабланци → одржана конференција у Јалти
- D.** одржана конференција у Техерану → одржана конференција у Казабланци → потписана Атлантска повеља → одржана конференција у Јалти

- A.** ☐
- B.** ☐
- C.** ☐
- D.** ☐

60. У ком су низу тачно хронолошки поређани догађаји из раздобља Домовинског рата?

- A.** почетак тзв. балван-револуције у Книну → погибија хрватских полицајаца у Боровом Селу → почетак опсаде Вуковара → погибија Јосипа Јовића
- B.** погибија Јосипа Јовића → почетак опсаде Вуковара → погибија хрватских полицајаца у Боровом Селу → почетак тзв. балван-револуције у Книну
- C.** почетак опсаде Вуковара → погибија Јосипа Јовића → погибија хрватских полицајаца у Боровом Селу → почетак тзв. балван-револуције у Книну
- D.** почетак тзв. балван-револуције у Книну → погибија Јосипа Јовића → погибија хрватских полицајаца у Боровом Селу → почетак опсаде Вуковара

- A.** ☐
- B.** ☐
- C.** ☐
- D.** ☐

Историја

IV. Задаци вишеструког избора (уз полазни садржај)

У следећим задацима проучите историјске изворе, историјске карте и сликовне прилоге те одговорите на постављена питања.

Од више понуђених одговора само је **један** тачан.

Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.

61. Пажљиво прочитајте историјски извор и одговорите на постављена питања.

Кад Анум, узвишени краљ Анунаки-ја, и Илил (Illil), господар оног и овог свијета који одређује усуд Земље, дадоше Мардуку, прворођеном сину Еа, бога правичности, власт над људима и уздигоше га међу Игиги-ма, они зазваше Бабилон његовим властитим именом, тако га учинише силним на све четири стране свијета, те за њега основаше вјечно краљевство темеља чврстих попут оних на којима почива небо и земља; тад Анум и Илил (Illil) позваше, да би чинио добро људима, мене по имену, (...) пред боговима понизног владара, да успоставим правду на земљи, да затрем злог и опаког, да моћни не науди слабом, да се попут Шамаша успнем над црноглавим, да свјетлом обасјам земљу.

61.1. На који се историјско-географски простор односи наведени опис у историјском извору?

- A. на Египат
- B. на Индију
- C. на Јудеју
- D. на Сумер

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

61.2. Ко је према историјском извору послат да „успоставља правду на земљи“?

- A. Ашур
- B. Хамураби
- C. Јахве
- D. Мардук

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S044

01

Историја

62. Пажљиво прочитајте историјски извор и одговорите на постављена питања.

Године тисућу шездесет и шесте од утјеловљења Господина нашега Исуса Христа, за царевања Дукице у Константинопољу, ја Крешимир, краљ Хрватске и Далмације, син краља Стјепана, уз допуштење сплитскога надбискупа Ловре те свих бискупа нашега краљевства и пристанак нашега војводе Стјепана и осталих кнезова Хрватске дајем краљевску слободу Самостану свете Марије, који је саградила моја сестра Цика, тако да, ако би се који дрзник хтио супротставити у нечему прије споменутом самостану или силом нешто одузети, цркви нека врати четвороструко и све његово нека буде подвргнуто краљевском праву. Ово, што је од надбискупа и од свих бискупа потврђено по црквеним законима, одобрено је и од цјелокупног скупа. (...)

На дан рођења Господинова у Шибенику су пред свима прије споменутој опатици Цики (Чики) предани ови записи.

62.1. У ком граду се налази самостан који се обдарује „краљевском слободом”?

- A. у Рабу
- B. у Сплиту
- C. у Шибенику
- D. у Задру

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

62.2. Уз који је празник повезан настанак историјског извора?

- A. уз Божић
- B. уз Ускрс
- C. уз Тијелово
- D. уз Велику Госпојину

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

63. Пажљиво прочитајте историјски извор из 1241. године и одговорите на постављена питања.

1. У случају да против наших или њихових грађана крену разбојници или неки други зли људи, (...) и буду вршили на наше или њихове грађане нападе; онда ћемо ми заједно с њима и они заједно с нама на истој основи судјеловати у трошковима у вези с уништавањем и истрјебљењем ових разбојника. 2. Даље, ако неко од људи који живе изван града самовољно убије неког од грађана Хамбурга или Либекa (Lübecka), ако га рани, истуче штапом или на неки други начин, (...), онда ћемо ми заједно с њима и они с нама подносити трошкове који буду потребни за казну и санацију штете.(...) 3. Осим тога, ако неко од њихових грађана поред града Либекa (Lübecka) или наших грађана поред града Хамбурга доживи насиље, ми ћемо њиховог увредитеља или њихове увредитеље, а они нашег или наше на основи заједничког рачуна тражити и казнити у вези с тим...

63.1. Шта је била темељна намера наведеног трговачког уговора?

- A. заштита трговине
- B. заштита ходочасника
- C. политичка експанзија
- D. промовисање меркантилизма

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

63.2. Ком трговачком подручју припадају градови наведени у историјском извору?

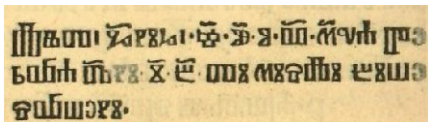
- A. Беча
- B. Ђенове
- C. Ханзе
- D. Млетака

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

64. Пажљиво погледајте сликовни прилог и одговорите на постављена питања.

Пријепис текста с фотографије на латиницу: *Лѣтъ Г(оспод)нихъ ч·у·о·в·
м(исе)ца первра д(ь)ни·и·б· ти мисли бише свршени.
(Године Господње 22. вељаче 1483., овај је Мисал завршен.)*

64.1. На које се дело односе подаци наведени у историјском извору?

- A. на Сплитски евангелијар
- B. на Трогирски еванђелистар
- C. на Мисал по закону римскога двора
- D. на Мисал Хрвоја Вукчића Хрватинића

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

64.2. Који податак недостаје у историјском извору?

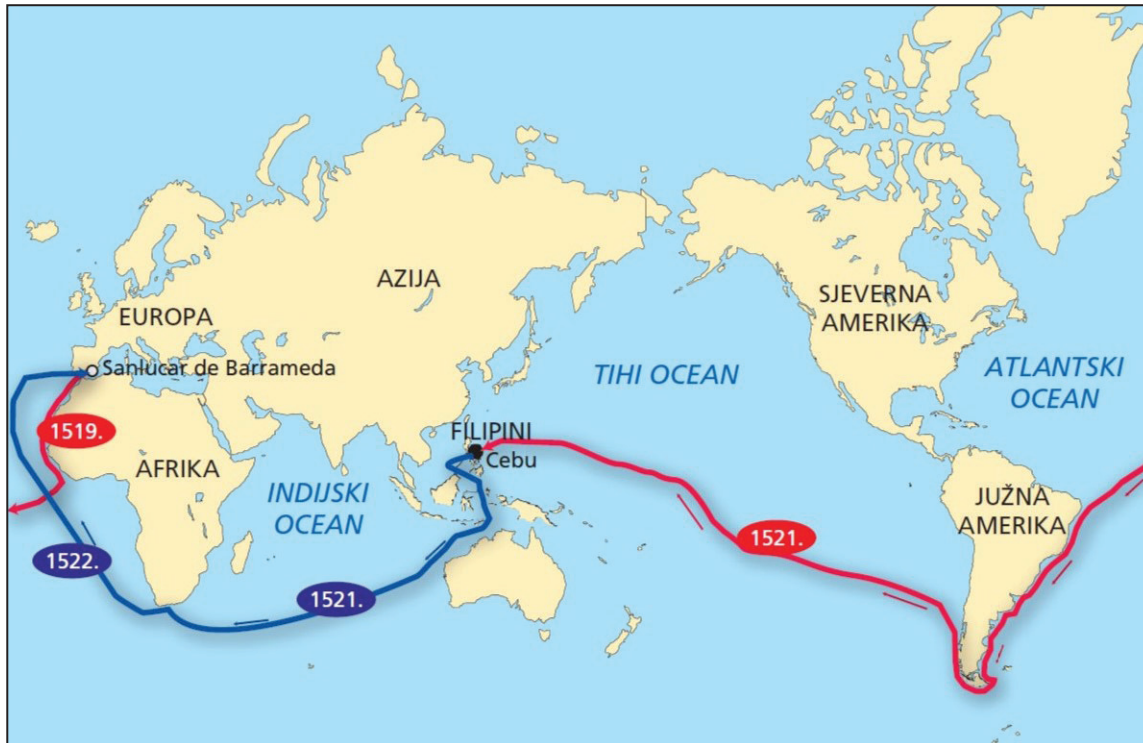
- A. о години штампања књиге
- B. о месецу штампања књиге
- C. о дану штампања књиге
- D. о месту штампања књиге

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

65. Пажљиво погледајте историјску географску карту и одговорите на постављена питања.

65.1. Експедиција ког истраживача је приказана црвеном линијом на историјској географској карти?

- A. Америга Веспучија
- B. Бартоломеа Диаса
- C. Фердинанда Магелана
- D. Кристофера Колумба

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

65.2. Шта је доказала експедиција чији је смер путовања приказан на историјској географској карти?

- A. да је Земља равна плоча
- B. да је Земља округла
- C. да се на западу налази нови континент
- D. да су Викинзи први населили Северну Америку

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

POV D-S044

01

Историја

66. Пажљиво погледајте историјску географску карту с краја 18. века и одговорите на постављена питања.

66.1. Како се назива простор на карти означен тамноцрвеном бојом?

- A. Вараждински округ
- B. Загребачки округ
- C. Угарско приморје
- D. Војна крајина

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

66.2. Шта је било поништено приказаним уређењем Хабзбуршке Монархије?

- A. жупанијско уређење
- B. бановинско уређење
- C. француска освајања
- D. османлијска освајања

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

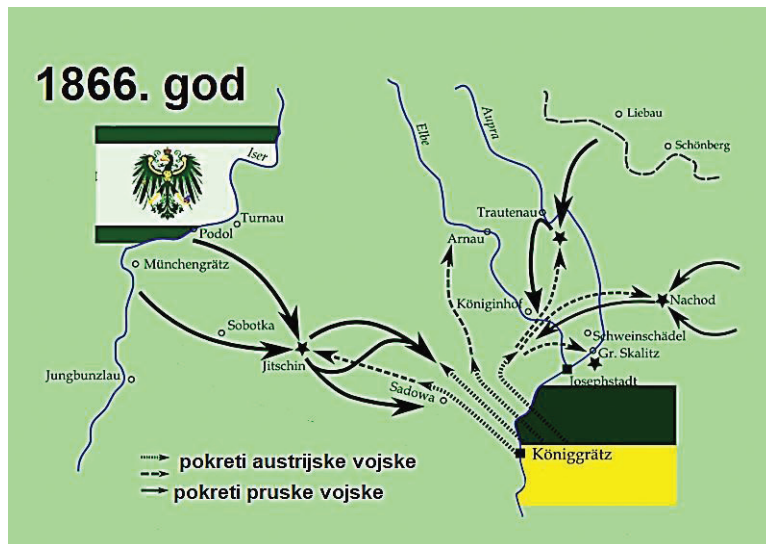
POV D-S044

01

Историја

67. Пажљиво погледајте историјску географску карту и одговорите на постављена питања.

67.1. Који је био повод сукобу приказаном на историјској географској карти?

- A. сукоб око водеће улоге у процесу уједињења немачких држава
- B. пруска намера да збаци династију Хабзбург са престоља у Аустрији
- C. сукоб око поделе колонија у Африци и на Блиском истоку
- D. аустријска намера да обнови Свето Римско Царство Немачког Народа

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

67.2. Шта је од наведеног била непосредна последица приказане битке?

- A. Основано је Међународно удружење Црвеног крста.
- B. Наполеон III укључио се у рат на страни Аустрије.
- C. Пруска је Италији препустила Папинску Државу.
- D. Аустрија је Италији препустила Венецију.

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

Историја

68. Пажљиво прочитајте историјски извор и одговорите на постављена питања.

(...) Састоји се из територија који смо, (...), Цветковић и ја још у Вуковој Горици установили. Добива посебни хрватски парламент (сабор), који је уз краљеву санкцију искључиво компетентан за доношење свију аутономних закона, те своју аутономну владу, којој је на челу бан именован по краљу, и то не уз супотпис предсједника заједничке владе него уз свој властити супотпис, и који је одговоран једино Хрватском сабору. Као аутономни послови (...) установљени су послови управе, правосуђа, школства, социјалне политике, народног господарства, шумарства и рударства, грађевина те здравства. Као заједнички послови придржани су централном парламенту и централној влади вањски послови укључивши вањску трговину, послови војнићи, пошта и жељезница те неке важније цесте, нарочито цеста Београд-Загреб-Сушак. Изријеком је било споменуто да се аутономија Хрватске може проширити преношење »и других послова« из заједничких послова у аутономне, али се не може суживати без пристанка Хрватског сабора. (...)

68.1. О чијој се политичкој аутономији говори у историјском извору?

- A. Бановине Хрватске
- B. Државе Словенаца, Хрвата и Срба
- C. Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца
- D. Независне Државе Хрватске

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

68.2. Који је политичар аутор историјског извора?

- A. Иван Шубашић
- B. Павле Карађорђевић
- C. Светозар Прибићевић
- D. Владко Мачек

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

69. Пажљиво погледајте историјску географску карту и одговорите на постављена питања.

69.1. Како се назива политички сукоб приказан на историјској географској карти?

- A. апартхејд
- B. детант
- C. кубанска криза
- D. суецка криза

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

69.2. Шта на географској карти представљају линије означене бројевима 1 и 2 на историјској географској карти?

- A. домет совјетских ракета
- B. положај америчких нуклеарних пројектила
- C. територијалне претензије Кубе
- D. територијалне претензије Совјетског Савеза

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

70. Пажљиво погледајте сликовне прилоге и одговорите на постављена питања.

KOALICIJA NARODNOG SPORAZUMA

A HRVATSKA DEMOKRATSKA STRANKA

B

C

D

70.1. На којим су изборима коришћени приказани предизборни материјали?

- A. за сабор Федералне Републике Хрватске
- B. за сабор Социјалистичке Републике Хрватске
- C. за сабор Републике Хрватске
- D. за Жупанијски дом Хрватског сабора

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

70.2. Којим је словом обележен предизборни материјал странке која је победила на изборима 1990. године?

- A. словом А
- B. словом В
- C. словом С
- D. словом D

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

Историја

Празна страница

POV D-S044

99

Историја

Празна страница

POV D-S044

99

Историја

Празна страница

POV D-S044

99

Историја

Празна страница

POV D-S044

99